

Hemelvaart in Limburg

- verscheidenheid in schoonheid -

Marianne van Lier

Wat mij altijd weer fascineert is de verscheidenheid in schoonheid die in natuurrijke tuinen en parken te vinden is. Allemaal anders, allemaal mooi op eigen wijze. Dit geldt zeker ook voor de acht Nederlandse en twee Vlaamse natuurrijke tuinen die we tijdens het hemelvaartweekend met een groep van ruim 40 Oase-lezers bezochten.

De aandacht en de liefde die in de aanleg en in het onderhoud is 'geïnvesteerd' werd als het ware herkend en beantwoord door de open houding en de aandacht van de deelnemers aan dit weekend. Een rijke ervaring.

Tuinen en natuur

Natuurlijk: de tien tuinen waren hoogtepunten op deze reis, maar uit meerdere telefoontjes die we in de dagen na het hemelvaartweekend ontvingen bleek, dat de natuurexcursies geleid door de heer Jussen van Staatsbosbeheer, ook heel bijzonder gewaardeerd werden. Vooral de avontuurlijke avondwandeling onder en over omgevallen en bemoste bomen in een als natuurbos beheerde 'schone grub' (smal, min of meer droog dal, omgeven door

voor Nederlandse begrippen hoge beboste heuvels) in het Savelsbos, was een indrukwekkende natuurbelevens. De daslook stond er zo massaal, dat mensen die niet tegen uienlucht kunnen er maar beter uit de buurt kunnen blijven. Maar ook een dassenburcht kon van nabij bekeken worden en het aantal zeldzame planten waar de heer Jussen ons op wees (vooral vlak buiten de schone grub) was voor de 'soortenjagers' onder ons ook zeker de moeite van een kleine omweg waard, ook al lukte het ons niet de vingerzegge te vinden. Het wás dan ook al bijna donker en het is kennelijk een beetje het lot van dit plantje; in de oecologische flora staat tenminste, al bijna als een soort kenmerk: "hij wordt vaak over het hoofd gezien".

Een deur in een beboste heuvel niet ver van dit floristische fijnproevers-terreintje bleek de toegangspoort tot een ver uitzicht in de tijd: een lange gang bood links en rechts zicht op vuursteenmijnen die zo'n 5000 jaar geleden door de toen in deze streek levende mensen geëxploiteerd zijn. De heer Jussen had een kaart bij zich waardoor je goed kon

Marcel Rekers en Theo Janson zingen het zelfgeschreven Oase-lied in de heemtuin in Stein. foto: Luc Stroman

begrijpen onder welke omstandigheden die mensen in die tijd hun speerpunten e.d. moesten winnen.

Buiten was het inmiddels echt donker geworden. Ook iets wat je niet dagelijks doet: met een groep door het donkere bos wandelen - gelukkig over een comfortabeler pad - en luisteren naar de nachtgeluiden en levensverhalen van mensen die al even boeiend zijn als de tuinen en de Limburgse-lente-natuur.

'Geheime plekjes'

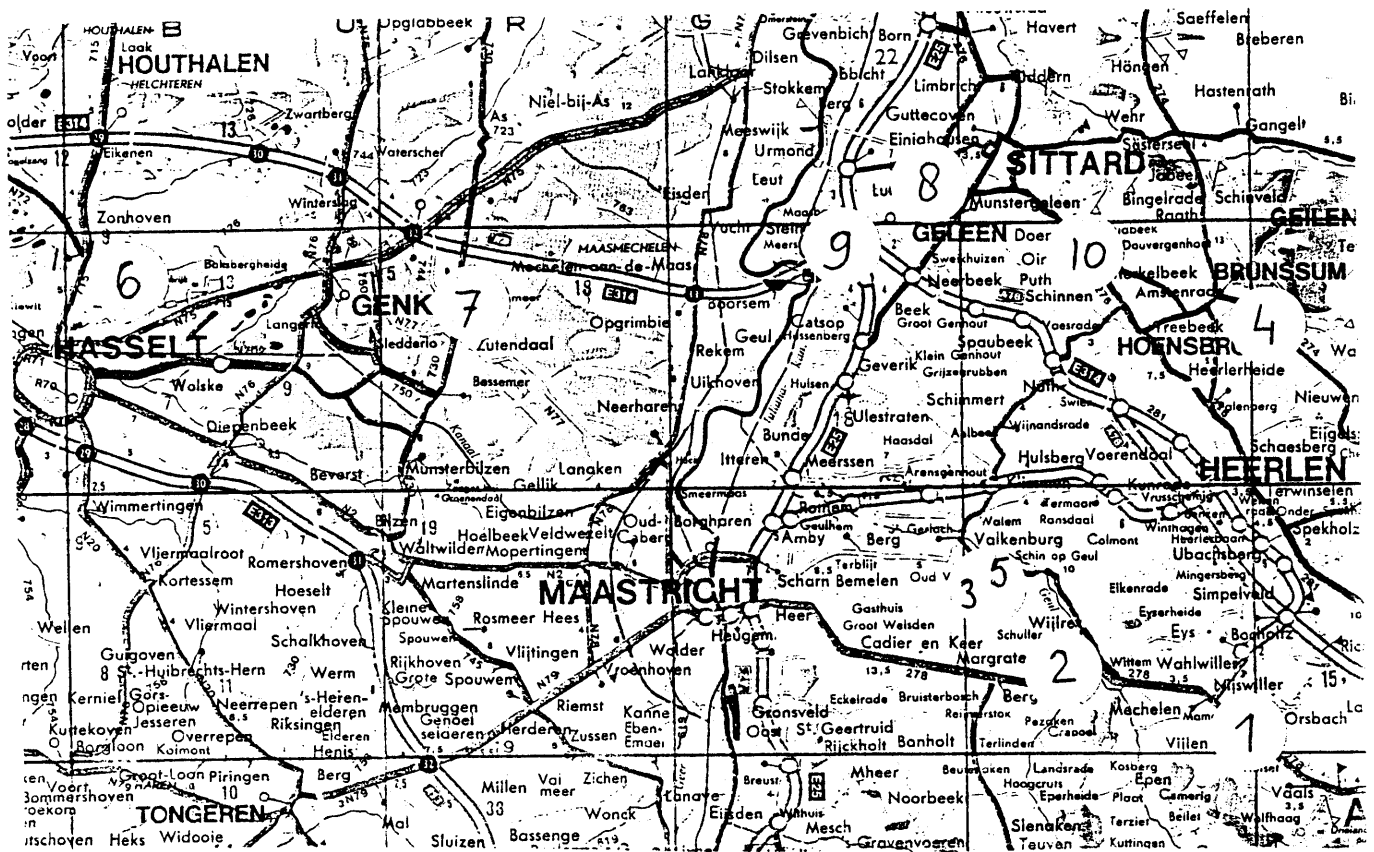
Tien natuurrijke tuinen en twee wandelingen door inspirerende natuurgebieden in vier dagen tijd - voor veel deelnemers aan het hemelvaartweekend kón het niet op: in de resterende vrije uurtjes werden nog heel wat bijzondere planten en dieren in kleine groepjes opgezocht. Limburg blijkt voor veel Oase-lezers 'geheime' plekjes te hebben, waar ze graag nog eens gaan kijken. Bijvoorbeeld of bepaalde soorten orchideeën er nog steeds staan, of de dassenfamilie nog niet verhuisd is, maar ook of de roggelelie nog op dat ene plekje, net over de grens, bloeit. Prachtig om zulke ervaringen met andere liefhebbers te kunnen delen.

Tenslotte willen we graag al die enthousiaste mensen (bijna allemaal vrijwilligers!), die ons rondleidden door hun paradijsjes en verwenden met allerlei lekkers voor lichaam en geest nog eens heel, heel hartelijk bedanken!! □

Veel interesse voor de spontane ontwikkeling in de natuurtuin in Hasselt.

foto: Luc Stroman

Voor alle Oase-lezers die er met hemelvaart niet bij konden zijn en deze zomer van plan zijn naar Nederlands en/of Belgisch Limburg te gaan, enige gegevens over de tien tuinen in de volgorde waarin we ze met hemelvaart bezochten. Voor meer informatie verwijzen we naar de Oase Heemtuingsids waar alle genoemde tuinen in vermeld staan.

1. **Vijlen - Natuurtuin De Heebrig**, Leunweg. Tussen Vijlen en Hilleslagen. Open in juni, juli en augustus op zondag van 14 - 17 uur, donderdag van 19-21 uur. Een hooggelegen, 'wilde' tuin met een heel natuurlijke sfeer. Bijzonder is ook de uitgebreide zinkbiotoop met de bijbehorende vegetatie.
2. **Wijlre, D'r Kwakkerpool**, hoek Stokhemerweg / Broekweg (vlakbij het kasteel). Altijd toegankelijk. Een paradijsje voor amfibieën. Een terreintje van 1 ha waar bij aanleg en beheer vooral met deze diergroep rekening is gehouden.
3. **Orchideeëntuin in het Gerendal** in de buurt van Schin op Geul. Deze tuin, ook ongeveer 1 ha groot is dé plek voor iedereen die de verschillende orchideeënsoorten die hier thuishoren goed van dichtbij wil bekijken. Wel héél snel zijn: de tuin is alleen in het orchideeënseizoen open (tot 30 juni).
4. **Heemtuin "In de Struyken"**, Nic. Maesstraat 2, Brunssum. Deze heemtuin zou je ook heemkundetuin kunnen noemen, zei de heer Baar die ons er rondleidde. Veel aandacht voor Limburgse folklore en verhalen. De tuin heeft veel te danken aan de ex-mijnwerkers die na een leven-onder-de-grond veel behoefte hadden aan frisse lucht. Open dinsdag en donderdagmorgen van 9-12 uur, woensdag van 14-17 uur en in de periode maart-oktober ook op zondag van 14-17 uur.
5. **Heemtuin Sjoensheim**, Oud-Valkenburgerweg 1, Valkenburg (vlakbij kasteel Schaloen). Een door een grote groep vrijwilligers zeer goed onderhouden en ook op educatief gebied ideeenrijke heemtuin. In het seizoen dagelijks geopend van 12.30-17 uur. Entree f 2,50.
6. **Natuurtuin in Domein Kiewit**, Kiewitdreef 7, Hasselt (B). Alleen open op afspraak: 0032-11-210849 (Paul Vos, beheerder). Een échte natuurtuin, waarin alleen de verschillende milieuomstandigheden gecreëerd zijn, maar waar verder niet is geplant of gezaaid. Zeer interessant om te zien wat dat oplevert. De aanleg is begonnen in 1988. De natuurtuin is in 1991 officieel geopend.
7. **Heempark Milieu-Natuurcentrum**, Hoogzij 7, Genk. Interessante combinatie van landschappelijke aanleg en liefdevol bewerkte cultuurtuingedeelten. Veel aandacht voor bezoekers, zoals ook wij tijdens het hemelvaartweekend hebben mogen ervaren. Zeer goed verzorgde educatieve documentatie. Het heempark is altijd toegankelijk.
8. **Heemtuin in het Burg**. Damenpark in Geleen. Klein, sfeervol gedeelte van het park met veel bijzondere planten. Helaas last van vandalisme. Open van zonsopgang tot zons-
ondergang.
9. **Heemtuin "De Boschhook" in Stein**. In het voormalige amfitheater in het Steinerbos is nu een wildeplantentuin ingericht. De planten zijn te vinden in de voormalige zitbanken. Heel bijzondere sfeer, waar ook het omringende bos zeker toe bijdraagt. Informatiegebouwtje met tentoonstellingen. Open mei t/m sept.: zaterdag 10-12 en zondag 14-16 uur.
10. **Heemtuin Munstergeleen**. De Hondskerk. Een van de eerste IVN-heemtuinen, Limburg in al zijn facetten. Prachtig gelegen, met veel aandacht ingericht en beheerd. Open: april t/m september op zondag van 9-18 uur.